

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 25PP/52/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5723011077
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mariana Juríková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2023:5723011077.1

Uznesenie

Samosudkyňa Okresného súdu Martin Mgr. Mariana Juríková, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D. E., o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 21.12.2023 v ÚVTOS pre mladistvých Sučany, takto

rozhodol:

Podľa § 415 ods. 1 Tr. por. z dôvodov uvedených v § 66 ods.1 písm.a) Tr. zák. zamietla žiadosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D. E., trvale bytom C. D. E., t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS pre mladistvých Sučany, o podmiennečné prepustenie na slobodu z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 2T/42/2021 zo dňa 11.05.2021, právoplatným dňa 01.09.2021 a trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 1T/13/2020 zo dňa 27.04.2020, právoplatným dňa 13.05.2020.

odôvodnenie:

Dňa 06.10.2023 bol Okresnému súdu Martin doručený návrh odsúdeného A. B. na jeho podmiennečné prepustenie na slobodu z výkonu trestu odňatia slobody zo dňa 05.10.2023.

Dňa 16.10.2023 bolo tunajšiemu súdu k žiadosti odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody doručené hodnotenie riaditeľa ÚVTOS pre mladistvých Sučany. V tejto hodnotiacej správe konštatuje, že odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody čiastočne preukázal splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a odporúča sa na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody s dohľadom. Odsúdený nastúpil zo slobody sám do výkonu trestu odňatia slobody dňa 19.08.2022 do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica. Adaptácia na podmienky výkonu trestu prebehla bez vážnejších problémov. Príkazy a nariadenia príslušníkov plnil a rešpektoval. V uvedenom ústave nebol disciplinárne odmenený ani disciplinárne potrestaný. Dňa 20.09.2022 bol odsúdený premiestnený na ďalší výkon trestu odňatia slobody do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice-Šaca. Po absolvovaní nástupnej izby bol zaradený do diferenciačnej skupiny „B“. Adaptačná fáza na podmienky výkonu trestu odňatia slobody prebehla bez nedostatkov. Správanie a vystupovanie odsúdeného bolo na požadovanej úrovni. V elektronickej karte odsúdeného neboli zaznamenané žiadne negatívne poznatky. Pokyny a nariadenia personálu ústavu sa snažil plniť, autoritu rešpektoval. K trestnej činnosti verbalizoval čiastočne kritický postoj. Odsúdený bol dňa 19.01.2023 zaradený do šachového krúžku, ktorý prebiehal v mesiacoch január až december 2023. Pracovne bol zaradený od 24.10.2022 do 23.5.2023 na nestráženom pracovisku s dohľadom mimo ústav „91 HOWE A“. Na základe poznatkov z elektronickej karty odsúdeného možno košťovať, že odsúdený si na uvedenom pracovisku dôkladne plnil svoje pracovné povinnosti, plnil príkazy príslušníka zboru, dodržiaval pracovnú disciplínu. Správanie a vystupovanie odsúdeného na pracovisku bolo na požadovanej úrovni. V rámci činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného sa podieľal na udržiavaní čistoty a poriadku v priestoroch ústavu, za čo mu bola dňa 29.03.2023 udelená disciplinárna odmena – pochvala. Kontakt s vonkajším prostredím nadviazal a udržiaval s matkou, otcom prostredníctvom korešpondencie, telefonovania a prijímania balíkov. Videonávštevy si uplatňoval so svojou sestrou F.. Vzťah v rodine hodnotil ako dobrý. Do tunajšieho ústavu bol

odsúdený premiestnený dňa 23.05.2023 na základe vlastnej žiadosti. Po absolvovaní nástupnej izby, kde absolvoval sériu prednášok bol zaradený do diferenciačnej skupiny „B“. Adaptačná fáza na podmienky výkonu trestu odňatia slobody v tunajšom ústave prebehla bez nedostatkov. V elektronickej karte odsúdeného neboli zaznamenané negatívne poznatky. Správanie a vystupovanie odsúdeného je na požadovanej úrovni. Pokyny a nariadenia personálu ústavu plní, autoritu rešpektuje. Prostredníctvom prednášok a besied je u odsúdeného zvyšované právne a morálne povedomie. V interpersonálnych vzťahoch sa odsúdený javí doposiaľ ako nekonfliktný jedinec. K spáchanej trestnej činnosti verbalizuje čiastočne kritický postoj. Dôvod neplatenia výživného hľadá vo vonkajších okolnostiach. Odsúdený je pracovne zaradený od 01.06.2023 na nestráženom pracovisku s dohľadom mimo ústav „F. G.“. Pracovná disciplína na pracovisku je hodnotená kladne. Prídelené úlohy si plní na požadovanej úrovni. Odsúdený sa vo voľnom čase zapája aj do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného zameraných na čistiace a upratovacie práce priestorov ústavu a prídelených rajónov. Odsúdený vyrastal v úplnej rodine s výskytom kriminálnej záťaže zo strany brata. Rodičia sú na starobnom dôchodku, má troch súrodencov. Je slobodný, avšak z predchádzajúceho vzťahu má tri deti, na ktoré má vyživovaciu povinnosť. Bývalá družka si neželá, aby odsúdený udržiaval kontakt s ňou a deťmi. Má ukončenú ZŠ v ďalšom štúdiu nepokračoval. Pred nástupom do výkonu trestu pracoval na dohodu ako brúsič, neskôr bol nezamestnaný. Kontakt v tunajšom ústave aj naďalej udržiava so svojou matkou, otcom a súrodencami prostredníctvom korešpondencie, telefonovania, prijímaním balíkov, uplatňovaním si práva na video návštevy a kontaktné návštevy. Vzťah v rodine hodnotí ako dobrý. Prostredníctvom pohovorov je edukovaný o dôležitosti rodiny a rodinného zázemia. Doposiaľ bol počas výkonu trestu odňatia slobody jedenkrát disciplinárne odmenený, disciplinárne potrestaný nebol. Možno konštatovať, že odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody plní stanovené ciele programu zaobchádzania, avšak v bode edukácia plní stanovené ciele len čiastočne. Odsúdenému bola stanovená resocializačná prognóza ako menej priaznivá– stredné riziko recidívy.

Odsúdený sa vo výkone nepodmienečného trestu odňatia slobody v ÚVTOS pre mladistvých Sučany, okres Martin, nachádza na základe odsúdenia:

- trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 1T 13/2020-140 zo dňa 27.04.2020, právoplatným dňa 13.05.2020, pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák., za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov, pôvodne podmienečne, nariadený výkon trestu odňatia slobody uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 1T/13/2020 zo dňa 22.02.2023, právoplatným dňa 03.03.2023, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Predpokladaný začiatok výkonu trestu je dňa 19.01.2024 a predpokladaný koniec výkonu trestu je dňa 19.01.2025,
- trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 2T 42/2021-78 zo dňa 11.05.2021, právoplatným dňa 01.09.2021, pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., za čo mu bol pôvodne uložený peňažný trest vo výmere 1.000,- eur, nariadený výkon náhradného trestu odňatia slobody v trvaní 5 mesiacov uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 2T 42/2021-114 zo dňa 23.11.2022, právoplatným dňa 23.11.2022, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Predpokladaný koniec výkonu trestu je dňa 19.01.2024,
- trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 4T/44/2022-96 zo dňa 24.05.2022, právoplatným dňa 19.07.2022, pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 rok, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Trest vykonal dňa 19.08.2023,

Súd na základe podaného návrhu a hodnotenia riaditeľa ÚVTOS pre mladistvých Sučany nariadil verejné zasadnutie na deň 21.12.2023. Na termín verejného zasadnutia súd predvolal odsúdeného, ktorý sa verejného zasadnutia zúčastnil. Súd vykonal dokazovanie na verejnom zasadnutí, a to postupom podľa § 269 Tr. por. prečítaním listinných dôkazov – podstatný obsah spisu 25PP/52/2023, najmä žiadosť odsúdeného o podmienečné prepustenie, hodnotenie odsúdeného, skrátený výpis klienta, odpis RT, lustráciu GP a lustráciu CESDaP; podstatný obsah spisu Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 2T/42/2021, najmä trestný rozkaz Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 2T 42/2021-78 zo dňa 11.05.2021, uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 2T 42/2021-91 zo dňa 04.03.2022 a uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 2T 42/2021-114 zo dňa 23.11.2022; podstatný obsah spisu Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 1T/13/2020, najmä trestný rozkaz Okresného

súdu Žiar nad Hronom č.k. 1T 13/2020-140 zo dňa 27.04.2020 a uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 1T/13/2020 zo dňa 22.02.2023; podstatný obsah spisu Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 4T/44/2022, najmä trestný rozkaz Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 4T/44/2022-96 zo dňa 24.05.2022 a hlásenie zmien zo dňa 21.08.2023.

Odsúdený vo svojej výpovedi na verejnom zasadnutí zopakoval, že na svojej žiadosti trvá a žiada, aby ho súd pustil domov na podmieničné prepustenie. Vo svojej výpovedi ďalej uviedol, že svoje konanie ľutuje, chcel by sa napraviť a sľubuje, že už bude viesť riadny život. Pred výkonom trestu bolo jeho najťažšie obdobie v živote z dôvodu, že prišiel o rodinu, ženu s deťmi, pričom hneď ako vyjde von, chcel by sa zamestnať, pomáhať mame a svojim deťom. Vo svojom konečnom návrhu odsúdený uviedol, že má už staršiu mamu a chce jej pomôcť, chce pomôcť deťom a bude sa snažiť viesť riadny život.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák., súd môže odsúdeného podmienične prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieničného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieničného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák., pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Ustanovenie § 66 ods. 1 Tr. zák. ustanovuje jednu formálnu a dve materiálne podmienky, ktoré musia byť kumulatívne (súčasne) splnené, aby mohlo dôjsť k rozhodnutiu o podmieničnom prepustení. Základnou (formálnou) podmienkou pre podmieničné prepustenie je vykonanie zákonom stanovenej doby vykonávaného trestu odňatia slobody. Až po splnení tejto podmienky je na mieste skúmanie splnenia ďalších dvoch tzv. materiálnych podmienok, ktoré musia byť splnené súčasne, ktorými sú, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, a stav, kedy možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

V súvislosti s posudzovaním splnenia podmienok na podmieničné prepustenie každého odsúdeného, súd považuje za potrebné zdôrazniť, že o dĺžke trestu, a teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného, rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane zákonodarca dobrodením, zakotveným v ustanoveniach o podmieničnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, ustanovil možnosť podmieničného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody za splnenia zákonom stanovených podmienok. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatelov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i výkonom tohto trestu po dobu kratšiu, než ju stanovil súd v odsudzujúcom trestnom rozkaze, je možné pri správnom výchovnom pôsobení dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúca už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca pritom neurčil povinnosť súdu podmienične prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby odsúdený vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

V tejto súvislosti súd tiež uvádza, že z hľadiska naplnenia výchovného účelu trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. u osoby, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody prvýkrát, vystupuje do popredia výchovná zložka trestu, na rozdiel od osoby, ktorá je opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, u ktorej vystupuje do popredia represívna zložka trestu, keďže u takejto osoby došlo k opakovanému páchaniu trestnej činnosti napriek predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že odsúdený splnil formálnu podmienku pre podmieničné prepustenia a to vykonanie príslušných častí trestov odňatia slobody s poukazom na § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák., t.j. vykonanie polovice uložených nepodmieničných trestov odňatia slobody.

Podľa súdu však u odsúdeného neboli splnené materiálne podmienky, aby mohlo dôjsť k rozhodnutiu o podmieničnom prepustení, t.j. nebola kumulatívne splnená podmienka preukázania polepšenia a podmienka v podobe odôvodnenej pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného v prípade jeho prepustenia pred vykonaním celej dĺžky uložených trestov odňatia slobody.

Súd zohľadňoval správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, v ktorom preukázal polepšenie, keďže bol doposiaľ jedenkrát disciplinárne odmenený a disciplinárne potrestaný nebol, čo vyplýva z predloženého hodnotenia riaditeľa ÚVTOS pre mladistvých Sučany. Súd tiež zohľadňoval správanie sa odsúdeného pred nástupom na výkon tohto trestu odňatia slobody (najmä v súvislosti s posúdením, či je možné u neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život). Pri vyhodnotení tejto druhej materiálnej podmienky je pritom potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti.

Odsúdený sa v minulosti opakovane dopúšťal úmyselnej trestnej činnosti rôznorodej povahy. Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má doposiaľ od roku 2003 celkovo 5 záznamov v tomto registri, pričom už bol aj v minulosti podmienčne prepustený a to v roku 2004. V priebehu rokov 2020 až 2022 bol trikrát súdne trestaný. Odsúdený aktuálne vykonáva dva uložené tresty odňatia slobody, tretí trest odňatia slobody vo výmere 1 rok uložený mu trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 4T/44/2022-96 zo dňa 24.05.2022, právoplatným dňa 19.07.2022, pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák., vykonal dňa 19.08.2023. Vyživovaciu povinnosť si neplnil aj počas plynutia skúšobnej doby podmienčného odsúdenia trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 1T/13/2020-140 zo dňa 27.04.2020 (skúšobná doba od 14.05.2020 do 14.05.2022), z ktorého dôvodu Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením sp.zn. 1T/13/2020 zo dňa 22.02.2023 vyslovil, že sa v skúšobnej dobe neosvedčil a nariadil mu výkon trestu vo výmere 1 rok. V predmetnej skúšobnej dobe sa odsúdený dopustil aj ďalšieho trestného činu a to ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, za čo bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 2T/42/2021-78 zo dňa 11.05.2021, na peňažný trest vo výmere 1.000,- eur, pričom i napriek skutočnosti, že súd umožnil odsúdenému peňažný trest zaplatiť formou splátok, odsúdený peňažný trest nezaplatil, a preto Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením č.k. 2T/42/2021-114 zo dňa 23.11.2022, mu nariadil výkon náhradného trestu odňatia slobody v trvaní 5 mesiacov. Na základe uvedených skutočností musí súd konštatovať, že ani už uložený podmienčný trest odňatia slobody odsúdeného neodradil od páchania ďalšej trestnej činnosti, nakoľko ďalších dvoch trestných činov sa dopustil v skúšobnej dobe, z čoho vyplýva, že podmienčné odsúdenie u odsúdeného nespĺnil svoj účel.

Vzhľadom na uvedené podľa súdu tak u odsúdeného nebola splnená tiež podmienka v podobe odôvodnenej pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného v prípade jeho prepustenia pred vykonaním celého uloženého trestu odňatia slobody. Na základe vyššie uvedených skutočností, najmä pri zohľadnení správania sa odsúdeného nielen vo výkone trestu odňatia slobody, kde nesporne aj pod tlakom neustálej kontroly a režimového usmerňovania odsúdený svoje správanie koriguje na požadovanú úroveň a charakter jeho správania pred nástupom na výkon tohto trestu odňatia slobody, keď sa opakovane dopúšťal trestnej činnosti rôznorodej povahy, možno konštatovať, že odsúdený má problém zákon rešpektovať. Napriek predchádzajúcim skúsenostiam s výkonom nepodmienčného trestu odňatia slobody, ako aj s podmienčným prepustením z neho, napriek tomu, že mu bol ukladaný aj podmienčný trest odňatia slobody, resp. bol mu uložený aj alternatívny trest, peňažný, sa odsúdený neponaučil a pokračoval v páchaní ďalšej úmyselnej trestnej činnosti. V súčasnosti vykonáva náhradný trest odňatia slobody, ktorý mu bol pôvodne uložený ako peňažný trest, pričom sa ho dopustil v skúšobnej dobe podmienčného odsúdenia vo veci Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn.1T/13/2020 a táto skutočnosť viedla k záveru o jeho neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmienčného odsúdenia. Vzhľadom na osobu odsúdeného tak súd dospel k záveru, že na odsúdeného je naďalej potrebné vplývať výkonom trestu odňatia slobody. Takýto záver podporujú i výsledky dotazníka vypracovaného ústavom na výkon trestu odňatia slobody v súlade s RMS č. 16/2005 o zaobchádzaní s obvinenými a odsúdenými, v ktorom je u odsúdeného stanovená resocializačná prognóza ako menej priaznivá – stredné riziko recidívy.

Na tomto mieste je tiež potrebné uviesť i to, že podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie je obligatórne nárokovateľné. Súd môže podmienčne prepustiť len toho odsúdeného, u ktorého sú splnené všetky zákonom požadované náležitosti na uvedený postup, a to tak materiálne ako i formálne podmienky, k čomu však v danom prípade nedošlo. Pokiaľ súd po vykonanom dokazovaní nedospel k takému záveru, že u odsúdeného je možné očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, nie je možné jeho návrhu na podmienčné prepustenie z výkonu trestu

odňatia slobody vyhovieť. Preto súd návrh odsúdeného na jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť v lehote do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia cestou Okresného súdu Martin ku Krajskému súdu v Žiline. Sťažnosť má odkladný účinok.